

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. XXV. De Regularibus & Monachis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

eclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere, *Conc. Trident. sess. 24. cap. 16. de reform.*

§. 5. Sede vacante nihil innovandum.

Et cum Sede vacante nihil innovari Canones

jubeant, *Ext. Ne sede vacante &c.* subsequens est, neque iudicium, & *in eod.* neque prescriptionem adversus Ecclesiam vacantem valere, *c. 4. c. 10 15 Ext. De prescript.* neque unitam Ecclesiam illi interim adimi posse, *c. 1 Ext. d. tit. Ne sede vacante.*

DE REGULARIBUS ET MONACHIS.

TITULUS XXV.

§. 1. Qui Regulares?

Nunc ad tertium genus personarum transivimus: has Regulares supra diximus, *De iure personarum*, eò quod certæ vivendi regulæ singulariter, id est, præter communem aliorum Christianorum morem adscriptæ sint. Sunt autem Monachi, Moniales, Canonici Regulares, Milites, Hospitalarii & Teutonici, Religiosi Societatis Jesu, alique his similes, qui sub certa & probata à Sede Apostolica regula, ad tria vota, paupertatis scilicet, castitatis, & obedientiæ, se obstrinxerunt, *c. in Ext. De relig. domib. juncto cap. unico eod. tit. in 6. c. Cum ad monast. 6. Ext. De statu monach.*

§. 2. Monachi unde dicti.

Ac in primis Monachi & Moniales à solitudine claustris, cui se addixerunt, nomen sortiti sunt, *can. 1. & can. Placuit xvi. quest. 1.* Monachus enim Græcè, Latine, singularis dicitur, *d. can.* non quod separatim extra aliorum fratrum consortium vivat (id enim Monacho à SS. Canonibus interdictum est, *c. 2. Ext. De statu monach. cap. penult. & ult. Ext. De capell. monach. cap. 1. §. ad hac De statu monach. in Clement.*) sed quod semotus à vita & moribus secularium, soli Deo, quasi mundo mortuus, vacare debeat, *cap. Qui verè, juncto d. can. Placuit xvi. quest. 1.*

§. 3. Monachi aut sunt oblatione parentum, aut propriâ professione.

Fiunt autem Monachi, aut parentum oblatione, aut propriâ professione, *can. Monachum xx. quest. 1. cap. Cum virum 12. Ext. De regularib.* Oblatione parentum, puta, si pater vel mater filium filiamque impuberem intra septa Monasterii in disciplinam regularem tradat, *can. 2. d. qu. 1.* Quo tamen casu, filius vel filia adultior facta, id est, pubertatis annos ingressa, dissentire poterit, & ad secularem vitam redire, *can. Illud, juncto d. can.*

Monachum xx. quest. 1. cap. Significatum 11. cap. Cùm simus 14. & utrobique Panor. Ext. De regularib. Neque enim Religionis monasticæ professio ante pubertatem emissâ obligat, propter defectum iudicii, *cap. 1. De regularib. lib. 6.*

§. 4. Propriâ professio aut expressa, aut tacita.

Propriâ professione quis Monachus efficitur, vel expressè, vel tacitè. Expressè, si pubes Religionis nominatim se devoveat in manus Abbatis, vel alterius Superioris, aut factam antea professionem expressè ratam habeat, etiam habitum monasticum non assumendo. Non enim Monachum facit habitus, sed professio, *cap. Perfectionis 13 juncto cap. Ad Apostolicam 16. & cap. Ex parte 22. Ext. De regularib. cap. 1. eod. in 6.*

§. 5. De anno probationis.

Neque impedit, quod professionem præcedere debeat annus probationis, *d. cap. Ad Apostolicam. Adde can. Gonzaldus xyii. quest. 2. & iura ibid. in Glos. quibus interdum annus, interdum biennium, interdum triennium datur ad probandum, & idcirco arbitrium est. Panor. ad d. c. Ad Apostolicam.* Quia id obtinet, ubi nondum professio emissâ est; at eâ emissâ, nulla alia probatio exigitur: cum multa fieri prohibeantur, quæ tamen facta valent, *d. cap. Ad Apostolicam, cap. Ad nostram 8. cap. Statuimus 23. De regularib.*

§. 6. De anno probationis Mendicantium.

Planè in Ordinibus Mendicantium, videlicet Minorum, Dominicanorum, & similium, singulariter constitutum est, ne quis absque probationis anno ad professionem Ordinis admittatur. Quod si secus factum fuerit, non tantum admissus eorum Ordini non alligatur, verum etiam ipsi receptores suspensione ab aliorum receptio-

ne, aliaque graviore Ordinis sui pœnâ coercen-
tur, *ut latius videre est in cap. 2 & 3 De regularib. lib. 6.*

§. 7. *Tacita professio.*

Tacita professio inducitur, quando quis non
verbis, sed alio indicio mentem suam explicat
Religionis à se tacite suscepisse; veluti si major
quatuordecim annis Religionis habitum per an-
num gesserit, ubi is novitiis & Professis communis
& indistinctus est: at ubi distinctus est, sufficit
Professorum habitum triduo gessisse, *cap. 1. cap. 3.*
ubi latius De regularib. lib. 6. c. 1. eod. in Clement. 8. Ad
nostram 8. Ext. e. d.

§. 8. *Correctio ex Concilio Tridentino.*

Verùm hodie ex præscripto Concilii Triden-
tini hoc iure utimur, quòd professio cujuslibet
Religionis fieri non possit antè expletum deci-
mum sextum annum, & probationem annuam;
nullamque antè facta obligationem inducat.
Verba Concilii hæc sunt: In quacumque Reli-
gione, tam virorum quam mulierum, professio
non fiat antè decimum sextum annum expletum;
nec qui minore tempore, quam per annum post
susceptum habitum in probatione steterit, ad
professionem admittatur. Professio autem antea
facta sit nulla, nullamque inducat obligationem
ad alicujus Regiæ vel Religionis vel Ordinis
observationem, aut alios quoscumque effectus,
text. est in cap. 15. sess. 25. de regularib. Nulla quoque
renuntiatio aut obligatio antea facta, etiam cum
juramento, vel in favorem cujuscumque causæ
piæ, valeat; nisi cum licentia Episcopi sive ejus
Vicarii fiat intra duos menses proximos antè
professionem: ac non aliàs intelligatur effectum
suum sortiri, nisi secutâ professione: aliter verò
facta, etiam si cum hujus favoris expresse renun-
tiatione, etiam jurata, sit irrita & nullus effe-
ctus, *text. est in cap. 16. ejusd. sess. 25. de regularib. 9.*

§. 9. *Novæ Religio nec institui, nec suscipi debet.*

Sed & cautam est in Concilio Lugdunensi ge-
nerali, ne quis novum Ordinem aut Religionem
inveniat, vel habitum novæ Religionis assumat,
sed quicumque ad Religionem converti volue-
rit, unam de approbatis assumat. Similiter qui
voluerit religiosam domum de novo fundare,
Regulam & institutionem accipiat de approba-
tis, *cap. fin. Ext. De religios. domib. juncto c. unico eod. in 6.*

§. 10. *De Monacho diversorum Monasteriorum.*

Quin additum est in eodem Lugdunensi Con-

cilio, ne quis in diversis Monasteriis locum Mo-
nachi habere præsumat, nec unus Abbas pluribus
Monasteriis præsideat, *d. c. fin. in fine.* Idem in Præ-
fectis Monialium statutum est à Concilio Trid.
Sess. 25. cap. 7. de regularib.

§. 11. *De migratione Monachi ad aliud Monaste-
rium, & de bonis Monachorum.*

Ad hæc interdictum est Monacho, privatâ au-
toritate commigrare ab uno Monasterio ad al-
liud, aut aliquid proprii sibi usurpare, *cap. Joannes*
Ext. 5. De regularib. c. Cum ad monasterium 6. Ext. De
statu monach. can. Non ducatis. x. 1. qu. 1. Conc. Trid. sess.
25. cap. 1. c. 3. & cap. 19. in fine de Regularib. & sess. 14.
cap. 11. de reform. cum utrumque professioni suæ
adversetur, d. c. Cum ad Monasterium. Licet alioqui
ipsi permittum sit ad arctiorem Religionem tran-
sire, petitiâ tamen à Prælato suo licentiâ, quam-
vis non obtentiâ, *cap. Licet 18. Ext. De regularib.* Ex-
ceptis Religiosis Ordinum Mendicantium, quibus
omnis ad alium Ordinem (præterquam Car-
thusiensem) transitus interclusus est, absque spe-
ciali gratia Sedis Apostolicæ, *c. 1. De regularib. in*
Extravag. commun.

§. 12. *Abdicatio proprietatis quæ sit propria
Religiosa.*

Proprietatis verò abdicatio ita Religiosa
propria est, ut ne quidem S. Pontifex hujus gra-
tiam facere possit, *d. cap. Cum ad monasterium*, adeo-
que juberetur Religiosus, qui proprium possedisse
sub mortem deprehensus est, extra Monasterium,
unâ cum eo quod possedit, in sterquilino huma-
ri; exemplo D. Gregorii, *d. cap. Cum ad monasterium.*
Ut hinc prudenter statutum sit ab Innocentio
III. ut, si quid Monacho specialiter destinatur
ab alio, id non ipse recipiat, sed Abbati, vel Prio-
ri, vel Cellario Monasterii consignetur, *in sapi. d.*
cap. Cum ad monast. vers. unde quicquam alicui. Expli-
catus verò Concilium Tridentinum: Neminus
inquit, Regularium, tam virorum quam mulie-
rum, liceat bona immobilia vel mobilia, cujus-
cumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo
ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam no-
mine Conventus possidere vel tenere; sed statim
ea superiori tradantur, Conventuique incorpo-
rentur. Neo deinceps liceat Superioribus bona
stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad u-
sum constructum vel ulum, administrationem aut
commendam. Administratio autem bonorum
Monasteriorum seu Conventuum, ad solos Offi-
ciales

ciales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statim paupertatis, quam professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quòd sit necessarium eis, denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta suæ Regulæ & Ordinis constitutiones puniatur, *text. est Concil. Trident. in c. 2. sess. 25. de regularib.*

De bonis in communi possidendis à Monasterio, ejusdem Concilii Tridentini hoc decretum extat.

Concedit sancta Synodus omnibus Monasteriis & domibus, tam virorum quam mulierum & mendicantium; exceptis domibus fratrum sancti Francisci Capucinorum, & eorum, qui Minorum de observantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat, *id. Sess. 25. de regularib. c. 3.*

§. 13. De Monialium egressu, & de externorum ingressu in Monasterium.

Porro illud prætereundum non est, nemini Sanctimonialium licere potest professionem exire à Monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda; indultis quibuscumque & privilegiis non obstantibus, *Conc. Trid. Sess. 25. c. 5. de regularib. adde c. unico. De statu regularium in 6.* Sed nec ingredi inter septa Monasterii alicui licet, cujuscumque sit generis, vel conditionis, sexus, vel ætatis, sine Episcopi vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, *id. Sess. 25. c. 5. §. nonimi;* ut hinc Moniales ad suscipiendum in se iudicium, vel ad dicendum testimonium foris, à iudice evocari non possint, *id. c. unico §. porro, c. 2. De iud. lib. 6.*

§. 14. Casus quo Monialis licite egreditur Monasterium.

Ubi tamen Monasterium feudum recognoscit à Principe, seu domino temporali, & homagium sive fidelitatis sacramentum per Abbatissam aut

Priorissam præstandum sit; hæc quidem specie licebit ipsis (nisi obtinere possint à domino, ut id per procuratorem fiat) honesto & decente comitatu exire Monasterium; ut tamen homagio sive fidelitatis juramento præstito, è vestigio ad Monasterium revertantur, *id. c. unico §. verum.*

§. 15. De Beguinis.

De Beguinis, quæ hoc nomine vulgò appellantur, disputare hic non attinet, cum Monialium numero non censentur, utpotè obedientiæ vel paupertatis voto minimè adstrictæ, atque aded nulli Regulæ à Sede Apostolica approbatæ. Has quidem Clemens V. quòd aliter de mysteriis fidei nostræ sentirent, unâ quasi clausulâ abrogaverat, *c. 1. De relig. domibus in Clem. junge cap. 3. De hered. in Clem.* Verum postea Joannes XXII. eas, quæ culpâ carent, nec suspectæ sunt, declaravit eadem Clementis constitutione non contineri; ac proinde nullo incommodo afficiendas esse, *cap. unico De religiosis domib. in Extravag. commun. Hæc de Monachis, Monialibus & Beguinis, quæ latius persequere indicatis locis, præcipue in Concilio Trident.*

§. 16. De Canonicis Regularibus.

Canonici verò Regulares, tametsi tria substantialia probata Religionis vota instar aliorum Monachorum profiteantur, in hoc tamen à Monachis distant, quòd Ecclesiæ parochiali præfici possunt, Monachi non item, *c. Quod Dei §. juncto c. 2. Ext. De statu monach. adhibito tamen temperamento Concilii Tridentini, quòd hodie Canonici Regulares prohibeantur promoveri ad curata beneficia secularia, Sess. 14. cap. 11. de reformat.*

§. 17. De Religiosis militibus, & Societatis IESU.

Milites Hospitalarii (qui hodie Melitenses sunt) & Teutonici, de quorum origine vide Chassan. in Catalogo gloria mundi p. 9. consil. 4. cum seqq. item Religiosi Societatis IESU, de quib. vide Concil. Trid. Sess. 25. cap. 16. De regularib. licet hi omnes iidem, quibus Monachi, votis obstricti sint; tamen in plurimis quoad vivendi modum à cæteris Religiosis disident, ut testantur eorum Regulæ à Sede Apostolica approbatæ, *ut videre est apud alios.*